

4. Villányi Templom-hegy Természetvédelmi Terület

A Villányi-hegység legkeletibb tagja, a Templom-hegy elsősorban geológiai értékeiről nevezetes. A korábban Mészhegy néven ismert terület kőbányája udvarán egyedülálló jurakori és pliocén-pleisztocén korú kőzettani értékek láthatók a sziklafalban. Az ammonitesz és gerinces maradványok több tízmillió év evolúciós történetét őrzik. A területen 1910 óta folynak geológiai kutatások, melyek során 27 új állatfajt fedeztek itt fel.

Ammonitesz tanösvény

A tanösvény a Villányi Templom-hegy Természetvédelmi Területen helyezkedik el. A tanösvény önálló bejáráshoz vezetőfűzet tölthető le a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság honlapjáról (www.ddnp.hu).

Túra hossza: 0,5-1 km

Helyszín: Villány, Ammonitesz tanösvény indító tábla
A tanösvény látogatható egyénileg, illetve a DDNP-nál bejelentkezés alapján szakvezetéssel.

5. Túrony-Diósvölgy kirádulóhely

A csarnótai fennsík után az 58-as útról elérjük Túronyt, mely Árpád-kori templomáról ismert. A fennsík Tenkes felé eső lankái szőlőskerteket ringatnak, az ezer éves templom kiszélesülő, napfényjárta teret őriz. A kirándulót 2 ha területén erdei tisztáson, a túrautak metszéspontjában várja a Diósvölgyi Túraállomás és Ifjúsági sáortábor. A falutól délre fekvő gerinc felé a sárga kereszt turistaút vezet, mely a falut keletre elhagyva 1,7 km után délre fordulva újabb 1,5 km után csatlakozik a kék sávjelzéshez majd a Csodabogyó tanösvény-hez, melyen a máriagyúdi templomhoz lehet lesétálni. (www.tenkeshat.hu)

Információ:

Harkányi Turisztikai Egyesület Tourinform Irodája
7815 Harkány, Kossuth Lajos utca 7.
T./E.: +36 72 815 910

E.: info@harkanyturizmus.hu • tourinform@harkany.hu
www.harkanyturizmus.hu

Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (DDNP)
7625 Pécs, Tettey tér 9.
T.: +36 72 517 200
F.: +36 72 517 229
E.: dunadrava@ddnp.kvvm.hu
www.ddnp.hu

Készült a Dél-dunántúli Regionális Operatív Program támogatásával, a DDOP-2.1.3/B-11-2011-0004 sz. projekt keretében, 2013-ban, 30 000 példányban, a Harkányi Turisztikai Egyesület gondozásában.

Felélő kiadó: LÉVAI Miklós
Szerkesztette: MÉSZÁROS Bernadett, PINCZEHELYI Sándor
Szöveg: MÉSZÁROS Bernadett, Duna-Dráva Nemzeti Park
Fotó: Duna-Dráva Nemzeti Park, KÖRTVÉLYESI László
Grafikai terv: PINCZEHELYI Sándor
Nyomdai előkészítés: PINCZEHELYI Márk
Nyomda: Prospektus Nyomda Kft. Veszprém

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

KIRÁNDULÁSOK HARKÁNY KÖRNYÉKÉN

A Villányi-hegység térsége kultúrtörténeti emlékei, méltán híres borai mellett természeti kincsekben is kiemelkedően gazdag. A terület különleges természetföldrajzi helyzetének köszönhetően egyedi, mediterrán hatásokat tükröző, gazdag növény- és állatvilággal büszkélkedhet, melyben számos ritka és védett faj is megtalálható. A természetkedvelő látogatók élményben gazdag túrát tehetnek a Szársomlyón vagy a Kelet-Dráva vadregényes árterein.

A Villányi hegység 35 km hosszú és csupán 3-4 km széles, felépítő anyagában meghatározóak a triász, jura és kréta földtörténeti korok tengeri üledékei, mészkövek és dolomitok.

Szerkezete is jellegzetes, gyúrt, öt déli irányban kibillent ún. pikkely tagolja. Ezek nyugatról keletre haladva a következők: Tenkes-hegyi (csarnótai), Csukma-hegyi (gyúdi), Város-hegyi (siklói), Fekete-hegyi (villányi), Szársomlyó-hegyi (nagyharsányi). Ez utóbbi látványában is egyedülálló, védett természeti érték.

A hegység déli határát jelző törésvonalak mentén gyógyvizek törnek a felszínre. A legismertebb kénes gyógyhatású víz Harkányban található.

„Egy világszép nagyharsányi lányra szemet vetett az ördög. Az anya teljesíthetetlennek hitt feltételt szabott a frigy létrejöttéhez: ha az ördög egyetlen éjjel kakasszóig felszántja a sziklás hegyoldalt, övé lehet a lány. Az ördög ekéje elé fogott hat pár fekete macskát és szántani kezdett. Olyan jól haladt, hogy az öregasszony megijedt és maga kezdett kukorékolni. Az ördög elhajtotta az ekét (ebből lett a beremendi hegy), kirázta bocskorából a földet (ebből lett a siklói hegy), majd nagyot ugrott és bebújt a földbe.

Ahol eltűnt ma is kénes víz bugyog elő, a forrást a lány neve után Harkányinak nevezik. A felszántott hegyen ma is látszanak a macskakarmok nyomai.”

A Villányi hegység, szelíd, 300-350 m-es tengerszint feletti lankái e törések – hegyek mentén kínálják túraútjaikat.

Túrák, kirándulások

1. Szársomlyó Természetvédelmi Terület

A Szársomlyó neve a régi magyar „szár” szóból ered, mely kopaszt jelentett. A nép nyelvén sziklás felszíne miatt csak „ördög szántotta hegy”-ként ismert. A hegy biztonságot és védelmet nyújtó déli előtere már 3000 éve lakott terület. Már a Római Birodalom telepesei is emeltek itt várost, ők honosították meg a máig meghatározó szőlőművelést is. A hegy csúcsán az 1200-as évektől vár állt, amelynek maradványai ma is láthatóak. A Szársomlyón 1910-től intenzív mészkőbányászat kezdődött meg. A régebbi, keleti bányát 1967-től a szobrászok vették birtokukba, itt található a Nagyharsányi Szoborpark.

Hazánk területén egyedül a Szársomlyón él a fokozottan védett magyar kikerics. Január végi-februári virágzásakor a Nemzeti Park munkatársai „Kikerics túrákat” indítanak.

Szakvezetési túrák:

Program időtartama: 3-4 óra • Túra hossza: 5 km

Helyszín: Villányi (Nagyharsányi) szoborpark

A túrák garantált időpontokban indulnak, szerdától vasárnapig minden nap 10.00 órakor.

További információ: DDNP • www.ddnp.hu

2. Csarnóta-hegy

Nyugat-keleti irányba haladva először a Csarnóta-hegyre kapaszkodhatunk fel. A Tenkes csárdától induló kék jelzésű turistaút felhagyott mészkőbánya és pusztuló mészkő kemencék mellett vezet.

A Kis-hegy erősen karsztosodott kőzeteiben kisebb-nagyobb vörösmartyag-töbrök alakultak ki a késői pannonban, korai pleisztocénben, melyek az akkor élt fauna csontmaradványait tartalmazzák. Az ásványok a mészkő repedéseikhez kapcsolódnak.

A Kis-hegy gerincén végig a Nagy-hegy csúcsán lévő kilátóba érünk, ahol a Mecsek és a Dráva sík panorámájában gyönyörködhetünk. A terület védett. A túraút szabadon látogatható.

3. Tenkes - hegy, „Csodabogyó” tanösvény

A tanösvény a Siklóshoz tartozó Máriagyűd kegytemplom előtt elhelyezett tájékoztató táblától indul és a sárga sáv turistaútvonalat követve járható be. A tájékoztató segítik a nyomvonal mellé látótávolságban kihelyezett facölöpök, melyeken a szűrős csodabogyó rajza látható.

A templomtól a Tenkes-hegy csúcsa alatt található kunyhóig kialakított tanösvény körülbelül 2,5 km hosszú. A végállomástól célszerű felkapaszkodni a hegygerincre, majd a kék sávjelzésen keleti irányban haladva sárga kereszt, vagy a piros sávjelzésen visszaereszkedni Máriagyűdre. A túraút szabadon látogatható.

